

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VEĆE KAI**

GSK-KPA-A-181/2015

**Priština,
13. decembar 2017.**

U postupku:

Ž. D.

Žalilac

Žalbeno veće KAI Vrhovnog suda Kosova, u čijem sastavu se nalaze Beshir Islami, predsedavajući sudija, Krassimir Mazgalov i Isa Kelmendi, sudije, odlučujući po Žalbi na Odluku Komisije za imovinske zahteve Kosova (u daljem tekstu “KIZK”) KPCC/D/A/244/2014 od 18. juna 2014. godine (predmet je zaveden pri Kosovskoj agenciji za imovnu pod brojem KPA22997) nakon većanja održanog 13. decembra 2017. godine, donosi sledeću:

PRESUDU

1. Odbija se kao neosnovana žalba Ž. D, zavedena pod brojem GSK-KPA-A-181/2015 na Odluku Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/244/2014 u vezi sa predmetom koji je pri KAI zaveden pod brojem KPA22997.
2. Potvrđuje se Odluka KPCC/D/A/244/2014 od 18. juna 2014. godine, u vezi sa predmetom koji je pred KAI zaveden pod brojem KPA22997.

Činjenično stanje i istorijat postupka

1. Ž. D. (u daljem tekstu žalilac) je podneo imovinski zahtev Kosovskoj agenciji za imovinu (u daljem tekstu KAI) u ime svog oca D. D, kojim zahteva vraćanje u posed katastarske parcele br. 217/5, obradivo zemljište u površini od 0.78,63 ha, na mestu zvanom „utrina“, katastarska zona Softović, opština Uroševac (u daljem tekstu: predmetna imovina). On je izjavio da je njegova porodica stekla predmetnu imovinu Presudom o denacionalizaciji. Do gubitka poseda je nastalo usled okolnosti koje su nastale na Kosovu 1998/1999. godine.
2. U prilogu svog zahteva, žalilac je KAI-u priložio sledeću dokumentaciju:
 - Kopiju posedovnog lista br. 179 izdatog od strane Katastarske službe Opštine Uroševac, razmešteno u Srbiji. Isti je izdat 30. septembra 2002. godine i dokazuje da je imovina registrovana kao suvlasništvo na 1/2 idealnog dela parcele 217/5 na ime oca žaliooca D. D.
 - Ličnu kartu žaliooca koja je izdata 29. septembra 1980. godine, sa mestom stanovanja u Softaj Uroševac.
 - Presudu Opštinskog suda u Uroševcu br. 282/95 od 5. septembra 1995. godine, kojom se usvaja tužbeni zahtev D. D. i Č. D. za poništenje Ugovora o poklonu zemljišta tadašnjoj poljoprivrednoj zadruzi u površini od 2.45,00 ha, bez napomene o parcelama.
 - Zapisnik Komisije za povraćaj imovine koja je utvrdila da iako je ugovor poništen, ne može da se izvrši povraćaj imovine s obzirom da je ista otuđena, tako da umesto povraćaja iste imovine, stranke su se složile oko povraćaja parcele 230 u površini od 0.60,18 ha i delova parcela 217/1 i 217/4, ukupne površine od 2.17,15 ha, čime je ispunjena obaveza za povraćaj u skladu sa presudom iz 1995. godine.

3. Obaveštenje o podnošenju imovinskog zahteva je podneto 5. oktobra 2007. godine, u kojoj se navodi da je predmetna imovina obradivo zemljište i da su istu bespravno zaposela nepoznata lica. Imovinski zahtev je objavljen 21. jula 2010. godine, u Službenom listu KIA br. 4. i Biltenu UNHCR Kancelarije za imovinska pitanja. Službeni list i bilten su dostavljeni predvodniku sela koji je se složio da iste stavi na raspolaganju zainteresovanim stranama kao i Opštinskom sudu u Uroševcu, Regionalnoj kancelariji KAI u Gnjilanu. Bilten i službeni list su prosleđeni Sedištu UNHCR, Zaštitniku građana (Ombudsman) i Katastarskoj agenciji Kosova (KAK)
4. KIA je po službenoj dužnosti pronašao Uverenje o vlasništvu u kojem je katastarska parcela 217/5 registrovana kao zemljište u društvenoj svojini Kombinata „Milan Zečar” iz Uroševca. Uverenje je izdato 8. avgusta 2008. godine
5. Komisija za imovinske zahteve Kosova je Odlukom KPCC/D/A/244/2014 od 18 juna 2014. godine odbila imovinski zahtev. U stavovima 19., 23. i 82. grupne Odluke, koja prema potvrđenoj odluci se konkretno odnosi na predmetnu imovinu, stoji da je predmetna imovina stavljena pod upravu Kosovske poverilačke agencije (a nakon toga pod upravu naslednika iste, Kosovske agencije za privatizaciju) u skladu sa UNMIK Uredbom br. 2002/12 izmenjene i dopunjene UNMIK Uredbom br. 2005/18, te i da je Kombinat „Milan Zečar“ bio u procesu likvidacije. Stoga, predmetna imovina potpada pod isključivu nadležnost Specijalne komore Vrhovnog suda Kosova, u smislu člana 4.1 (c) i člana 5.1 (a) UNMIK Uredbe br. 2008/4 o specijalnoj komori. S obzirom na ove okolnosti, Komisija utvrđuje da nosilac imovinskog prava nad predmetnom imovinom nije izgubio mogućnost da iskoristi svoje pravo usled sukoba iz 1998-1999, nego usled naknadnog procesa privatizacije. Zbog toga imovinski zahtev je van nadležnosti komisije.
6. Osim toga, u stavu 82. obrazloženja odluke, Komisija konstatuje da obeštećenje nije u nadležnosti KIZK-a, uzimajući u obzir da odluka ne prejudicira pravo podnosioca imovinskog zahteva da zahteva rešavanje istog pred nadležnim sudom.
7. Odluka je uručena žalioocu 8. januara 2014. godine. On je izjavio žalbu 4. februara 2014. godine.

Navodi žalioaca

8. Žalilac navodi da Odluka KIZK sadrži bitne povrede i pogrešnu primenu materijalnog i procesnog prava kao i pogrešno utvrđeno činjenično stanje.
9. Žalilac navodi da je njegova porodica stekla pravo svojine nad predmetnim imovinama 1995. godine na osnovu Presude br. 232/95 od 5. septembra 1995. godine. Istom presudom, Preduzeću je „naloženo da njegovoj porodici vrati u posed predmetne imovine“. Žalilac navodi da je u katastarskoj evidenciji imovina zavedena u suvlasništvu njegovog oca i strica, i da to nije osporeno. Prema žalioacu razlog za osnivanje i nadležnost Kosovske agencije za privatizaciju (bivše Kosovske poverilačke agencije) ne mogu biti osnov za odbacivanje imovinskog zahteva.
10. Žalilac podvlači da je Komisija postupila protivno svojoj pravnoj obavezi time što nije utvrdila ko je koristio predmetnu imovinu pre sukoba 1998/1999. godine. Štaviše, žalilac navodi da nije bilo protivne strane i da niko nije osporio pravo svojine njegove porodice.
11. Na osnovu izloženog, žalilac zahteva od Vrhovnog suda da poništi Odluku KIZK i slučaj vrati na ponovno razmatranje, ili da potvrdi pravo na vraćanje u posed u korist žalioaca.

Pravno obrazloženje

12. Nakon razmatranja podnesaka iz spisa predmeta i žalbenih navoda, u skladu sa članom 194. Zakona br. 03/L-006 o parničnom postupku (Službeni glasnik Republike Kosovo br. 38/2008) (u daljem tekstu ZPP), Sud je, u pogledu razmatranja presude po službenoj dužnosti i iz razloga koji su spomenuti i koji nisu spomenuti u žalbi, utvrdio da je žalba prihvatljiva i blagovremena u smislu člana 186. stav 1., u vezi sa članom 196. ZPP, s obzirom na činjenicu da je žalilac primio Odluku Komisije 8. januara 2015. godine i uložio žalbu 4. februara 2015. godine. Iz ovog može se zaključiti da je žalba podneta u roku od 30 dana koji je predviđen odredbom člana 12. stav 1. UNMIK Uredbe br. 2006/50 izmenjen i dopunjen Zakonom br. 03/L-079. Ova zakonska odredba predviđa da „*žalba na Odluku KIZK može da se uložiti u roku od 30 dana od prijema iste*“.

Zasnovanost žalbe

13. Vrhovni sud je razmotrio pobijenu Odluku i utvrdio da je žalba neosnovana i da je KIZK doneo ispravnu odluku odbacivši imovinski zahtev zbog ne-nadležnosti.
14. Na osnovu člana 3.1 Zakona br. 03/L-079, podnosilac imovinskog zahteva ima pravo da dobije nalog Komisije za vraćanje u posed nepokretne imovine ukoliko podnosilac imovinskog zahteva ne samo dokaže vlasništvo nad privatnim nepokretnom imovinom, nego takođe ako on ili ona nije u stanju da koristi ta prava svojine zbog okolnosti koje su direktno povezane sa, ili su proistekle iz oružanog sukoba koji se desio na Kosovu između 27. februara 1998. godine i 20. juna 1999. godine.
15. Na početku, žalilac navodi da je njegova porodica stekla pravo svojine na predmetnom imovinom na osnovu Presude Opštinskog suda u Uroševcu br. 282/95 od 5. septembra 1995. godine, koja je postala pravosnažna 20. oktobra 1996. godine. Ova presuda je potvrđena pozitivno od strane Izvršnog sekretarijata KAI.
16. Izvršni sekretarijat KAI je utvrdio *ex officio* da se u Uverenjima o pravu svojine na nepokretnu imovnu predmetne imovine vode na ime Preduzeća „Milan Zečar“ Uroševac.
17. Na osnovu člana 20. Zakona o osnovama svojinskopravnih odnosa (Službenik glasnik br. 6/80), važeći zakon u vreme donošenja Presude br. 282/95 (1995. godine), pravo svojine stiče se po samom zakonu, na osnovu pravnog posla i nasleđivanjem.
18. Međutim, član 33. Zakona o osnovama svojinskopravnih odnosa (Službenik glasnik SFRJ br. 6/80), predviđa da na osnovu pravnog posla pravo svojine na nepokretnost stiče se upisom u „javnu knjigu“ (katastarske knjige) ili na drugi odgovarajući način određen zakonom. Takođe i važeći Zakon br. 03/L-154 o vlasništvu i drugim stvarnim pravima u članu 36. stav 1. predviđa da „Za prenošenje vlasništva na nekretninu neophodan je odgovarajuća pravna radnja važeća između otuđivaoca i sticaoca kao pravni osnov i upisivanje promene vlasništva u Registar prava na nekretninu“.
19. To dovodi do zaključa da porodica žalioca nije stekla pravo svojine s obzirom da nisu ispunjeni uslovi iz člana 20. i 33. Zakona o osnovama svojinskopravnih odnosa (Službenik glasnik SFRJ br. 6/80)
20. Predmetna imovina je bila i dalje se vodi na ime Preduzeća „Milan Zečar“ Uroševac, što znači da je ista bila i dalje imovina u društvenoj svojini. Na osnovu člana 321. stav 1. ZPP,

nema potrebe da se dokazuju javno poznate činjenice niti činjenice koje su potvrđene u ranijim sudskim odlukama

21. Potvrđivanje i zaštita prava svojine nad imovinom u društvenoj svojini i/ili državnoj svojini nije u nadležnosti KIZK, odnosno Žalbenog veća KAI.
22. Na osnovu izloženog, Vrhovni sud konstatuje da je KIZK ispravno utvrdio da žalilac nije izgubio posed nad predmetnom imovinom zbog sukoba iz 1998-1999 godine, nego zbog toga što je uvrštena u proces privatizacije od strane Kosovske poverilačke agencije – sada Kosovske agencije za privatizaciju.
23. Sud takođe nalazi da je odbacivanje zahteva za obeštećenje od strane KIZK zbog ne-nadležnosti podržano zakonom, zato što isti je van nadležnosti.
24. Vrhovni sud konstatuje da nije došlo do nikakve povrede materijalnog prava ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.
25. Ova Presuda ne prejudicira pravo trenutnog posednika niti predstavlja prepreku strankama da pokrenu postupak pred nadležnim organom ili sudom, ukoliko im je u pravnom interesu
26. Na osnovu gore izloženog, shodno članu 13.3 stav (c) Zakona 03/L-079, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Pravni savet

Shodno članu 13.6 Zakona 03/L-079, ova Presuda je pravosnažna i ista ne može se pobiti redovnim ili vanrednim pravnim lekovima.

Beshir Islami, Predsedavajući sudija

Krassimir Mazgalov, EULEX sudija

Isa Kelmendi, sudija

Bjorn Olof Brautigam, vršilac dužnosti EULEX referenta